

Şikâri Destanı'nın Âşıklık Geleneğinde Önemi

NABİ KOBOTARIAN

ÖZET

Çalışmamızda Tebriz âşıklarının anlattığı ve Türk dünyasının uzun destanı olan Şikâri Destanı'nı tanıtmaya çalışacağız. Bu destanın en kapsamlı şekli 1960 yıllarında Tebriz'de âşık Yedullah tarafından anlatılmıştır. Destanın kasetleri 1996 yılından itibaren toplanarak kaybolup gitmekten kurtarılmıştır. Daha sonra bu destan "Tebriz Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı" adlı yüksek lisans tezimizde yer almıştır. Destan 2013 yılında Türk Dil Kurumunun "Türk Dünyası destanları tespiti ve Türkiye Türkçesine çevrilmesi" projesi çerçevesinde kitap haline getirildi.

Şikâri Destanı'nın Âşıklık Geleneğinde Önemi

Nabi KOBOTARIAN*

Öz

Âşıklık geleneğinin İran Azerbaycan'ı yöresinde önemli bir yeri vardır. Bölgede büyük Türk nüfusunun varlığı, âşıklık geleneğinin köklü bir kültür ögesi olmasına neden olmuştur. Tebriz âşıklık geleneğinde, destan anlatma büyük öneme sahiptir. Âşıklar düğünlerde, kutlamalarda, şenliklerde ve kahvehanelerde hikâyelerini anlatırlar. Tebriz, Urumiye, Zencan, Erdebil gibi büyük kentlerin yanı sıra köylerde, kasabalarda âşık kahvehaneleri âşıklık geleneğini sürdürmektedirler. Bu bölge Türk kültürünün zengin bir hazinesine sahip olan bölgedir. Bunun bir örneği olarak Türk dünyası âşıklık geleneğinde anlatılan nazımla nesrin iç içe olduğu en uzun destanın Şikâri Destanı'nın bu bölgeden derlendiği ve bilim dünyasına sunulmasıdır.

Çalışmamızda Tebriz âşıklarının anlattığı ve Türk dünyasının uzun destanı olan Şikâri Destanı'nı tanıtmaya çalışacağız. Bu destanın en kapsamlı şekli 1960 yıllarında Tebriz'de âşık Yedullah tarafından anlatılmıştır. Destanın kasetleri 1996 yılından itibaren toplanarak kaybolup gitmekten kurtarılmıştır. Daha sonra bu destan "Tebriz Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı" adlı yüksek lisans tezimizde yer almıştır. Destan 2013 yılında Türk Dil Kurumunun "Türk Dünyası destanları tespiti ve Türkiye Türkçesine çevrilmesi" projesi çerçevesinde kitap haline getirildi.

Açar sözcükler: Âşık, Tebriz, âşıklık geleneği, Şikâri Destanı.

*Nabi KOBOTARIAN, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı bölümü doktora adayı.

Shikari Epic and Turkish Ashik Tradition

Summary

Minstrel ashik literature has an important position in the Iranian Azerbaijan region traditions. The Turkish population existence in the area became the main element that made the deep roots of the cultural minstrel literature. Epic ashik telling has very big importance in Tabriz minstrel literature. Minstrels ashik tell their stories in weddings, celebrations, festivals and in coffee houses or restaminets. They hang on or resume epic-telling in villages and small towns in restaminets in beside of large cities like Tabriz, Urmiye, Zencan and Ardebil cities. This region is the richest Turkish cultural region. The longest story ashik of the Turkish world's minstrel literature of Shikari Epic in the region that is compiled, collected and submitted to the scientific World.

We will try our best to get to know in our work out the Turkish World's longest Shikari minstrel epic literature that the Tabriz ashik minstrels have explained clearly. The most inclusive version of this epic has been told in 1960 years by ashik Yedullah in Tabriz. The tape records of these epics have been saved from getting lost by collecting them and getting them together with the start of the 1996 years. After then, this epic has taken its place in our master degree study thesis work out with the name of "Ashik Tradition and Ashik Literature in Tabriz." The epic project has brought out as a book in 2013 after that was set out by the Turkish Language institution and translating it to Turkey Turkish Language.

Keywords: Ashik, Tabriz, ashik tradition, Shikari epic.

GİRİŞ

İran bölgesi, Türk kültürünün yoğun yaşandığı bölgelerden biri olmasına rağmen yeterince araştırılmamıştır.¹ Son dönemde yapılan bilimsel araştırmalar bölgedeki kültürel zenginliği ortaya çıkartıldığının belirtileri olarak değerlendirilebilir.² Bölgedeki büyük Türk nüfusunun varlığı engin bir sözlü geleneği ortaya koymuştur. Bu bölgeden derlediğimiz âşıklık geleneğinin en uzun manzum ve mensur destanı olan Şikâri Destanı'nı bilim dünyasına tanıtmaktan büyük kıvanç duyarız.³ Bu destan bölgenin kültürel hazinesinin en büyük incisi olarak değerlendirmemiz yersiz olmamalıdır. Motif zenginliği ve konu bakımından çok değerli olan Şikâri Destanı, Dede Korkut geleneğinin devamı niteliğinde sayılmaktadır. Anadolu sahasında tespit edilen Battalnâme ve Danişmentnâme'ye benzeyen destan ana teması benzerliği dikkat çekmektedir.⁴

Prof Dr. İlhan Başgöz 1970 yıllarda bölgeye yaptığı bilimsel araştırmada konuyla ilgili çok önemli tespitlerde bulunmuştur. Bu bilgilerin bir bölümü Amerika Birleşik Devletleri, İndiana Üniversitesi'nde yayımlamıştır “İran Azerbaycan'ında Hikâye Anlatma Geleneği” başlıklı makalesinde yer verilmiştir.⁵ Bu çalışmalarda bölgedeki gelenekle ilgili şu bilgilere yer verilmiştir: *“Hikâye anlatımında da misafirler, âşığa bahşiş vererek âşıktan bir türkü talep edebilir. Bu gibi durumlarda âşık genellikle misafirini kırmaz. Gelen misafirler, kahveye bir miktar para öder. Bu para karşılığında hem âşığı dinler hem de bir tane ücretsiz çay içer. Hikâyenin sonunda ya da çıkacağı zaman da âşığa bir miktar*

¹W. Barthold, İran'ın tarihi coğrafyasına dair kitabında, N. De Khanikoff 1866 yılında Paris'te basılmış olan İran etnografyası hakkında eserinde, 1912 yılında yayınlanan Mehmet Emin Resulzade'nin Türk Yurdu dergisinde İran Türkleri adında makaleleri, Sanan Sadık ve Ahmet Caferoğlunun 1932 yılında çıkardığı “Azerbaycan Yurt Bilgisi” dergisinde, Alman Türkolog Gerhard Doerfer'in “İran'daki Türk Dilleri”, “İran'daki Türk Dili ve Lehçeleri”, “Orta İran'da Derlenen Bir Türkü”, ve “İran Türkleri” adlı makale ve bildirileri, Blagga Rafar'ın “İran Halkları El Kitabı”, Türk bilim adamlarından Nihal Atsız'ın 1970 te Ötüken dergisinde çıkardığı “İran Türkleri” makalesi, Yavuz Akpınar'ın 1980 lerde çıkardığı Kardeş Edebiyatı dergisi, Yaşar Kalafat “İran Türklüğü” bu konuda yapılan çalışmalardan bazılarıdır.

² Prof. Dr. Bilgehan Atsız Gökdağ'ın Salmas Ağızı çalışması, Prof. Dr. Sultan Tulu'nun Horasan'dan Masallar Derlemesi, Brenda Shaffer'in çalışmaları, Ali Kafkasyalı'nın İran Türkleri üzerinde değerli çalışmaları, Nabi Kobotarian'ın İran Azerbaycan'ı Destanları Şikari Destanı ve Tebriz Âşıklık Geleneği çalışmaları,

³ Bu destan Türk Dil Kurumunun “Türk dünyası destanları tespit ve Türkiye Türkçesine çevrilmesi” projesine çerçevesinde kitap şeklinde basılmıştır.

⁴ Nabi Kobotarian, “Tebriz Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı”, Karahan Yayınları, s. 45, Adana 2013.

⁵ İlhan Başgöz, “İran Azerbaycan'ında hikâye anlatma geleneği”, *Journal Of America, Folklor*, c.83, S.330, ss.391– 405, Amerika 1970.

para verir. Kahvede her gün aynı hikâyeye anlatılmaz. Genellikle çeşitli hikâyelerden bölümler anlatılır. Bu da her gün gelen kişilerin aynı hikâyeleri dinlememeleri içindir.”⁶

Âşıkların anlattığı halk hikâyelerine Azerbaycan yöresinde destan denilmektedir. Bunların hikâyelerden farkı nazım ve nesrin bir arada olması ve manzum kısımlarının saz eşliğinde söylenmesidir.⁷ İran Azerbaycan’ı âşıkların yoğun yaşadığı yerlerden olduğu için bölgede birçok destan tespit edilmiştir. Muharrem Kasımlı’nın belirttiği gibi Türkiye ve Azerbaycan Cumhuriyetinde görülen tüm âşik destanların kaynağı Güney Azerbaycan’dadır.⁸

Fazıl Özdamar yaptığı saha çalışmasında bu bilgileri vermektedir: *“Tebriz âşıklık geleneğinde halk hikâyesi anlatma oldukça yaygındır. Toylarda, âşık kahvehanelerinde ve çeşitli meclislerde sazını göğsüne alan âşıklar, şüirlerin ve türkülerin yanı sıra hikâyeler de okurlar. Özellikle de toya katılan misafirler, âşıkların ustalığını ölçmek için belli başlı hikâyelerden bölümler isterler. Bu sebeple de âşıklar, bu mesleğe başlamadan önce birçok hikâyeyi ya da hikâyelerden bölümler ezberlemelidir. Âşığın bu hikâyeleri bilmemesi/okumaması toya katılanlar arasında tepkiye sebep olabilir. Bu gibi durumlarda toya yeni bir âşık bile çağırılabilir. Toylarda okunması istenen hikâyeler, meclisteki misafirlere göre değişebilir.”⁹*

Şikâri Destanı, konusu bakımından kahramanlık destanlar sınıfında yer almaktadır. Destanın ana kahramanı Şikâri, olağanüstü özelliklere sahip kahraman âşıktır. Hızır Peygamber tılsımları aşmak için ona yardım etmektedir. Bu destanın Dede Korkut hikâyeleriyle benzer yönleri önemlidir; Destanın genel konusu Şikâri ve oğulları Cihangir, Cihandâr ve Cihanbahş’ın Müslümanlığı yayması olmuştur. Şikâri ve oğulları fethettikleri yerlerde İslam bayrağını dikiyorlar, kiliseleri camiye çeviriyorlar. Kahraman birçok yerde savaştan önce abdest alıp alnını yere koyup iki rekât namaz kılmaktadır. Şikâri Destanı, kırk beş yıl önce kayda alınsa da destanda bugün bile kullanılmayan sözcüklere rastlamaktayız. Bu yönden

⁶ İlhan Başgöz, a.g.m., s.396.

⁷ Artun Erman, “Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı”, Kitabevi Yayınları, s. 69, İstanbul 2005,

⁸ Muharrem Kasımlı ile 2009 yılında görüşmemizde kayda alınmıştır.

⁹ Fazıl Özdamar, “Tebriz’de Âşıklık Geleneği ve Âşık Ali”, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış tez, s. 194, İzmir 2011.

destan önemli bir dil malzemesi olarak elimizde bulunmaktadır. Şikâri Destanı, yüksek lisans tezimizin bir bölümü olarak Türkiye Türkçesine çevrilmiştir.¹⁰

Dört kuşaktan süre gelen Şikâri Destanı,¹¹ Azerbaycan Türkçesinin Tebriz şivesiyle söylenmiştir. Destanda, Dede Korkut hikâyelerinde olduğu gibi nazım ve nesir bir arada kullanılmıştır. 1960 yıllarında Âşık Yedullah'ın ağzından kaset kaydına alınmış destanda 18 üstat-name, 255 koşma ve 65 mani (bayatı) bulunmaktadır. Destanda kullanılan nazım birimleri (3+4), (4+4), (6+5), (4+4+3) duraklı hece vezni olmuştur. Âşık destana üstat-name ile başlar, yer yer diğer üstat âşıklardan öğütlemeli şiirler (üstat-name) söyler ve destanı duvakkapma ile bitirir.

ŞikâriDestanı'nın Özeti:

Eski zamanlarda Rum diyarında Şah-ı Dârâ adlı bir padişah vardı. Onun Erçe ve Şikâri adlı iki oğlu arasında tahta oturma rekabeti bulunmaktaydı. Şah-ı Dârâ, küçük oğlu Şikâri'yi kendinden sonra Şah ilan edince Erçe bunu kabullenemez ve Şikâri'yi bir gezide kuyuda bırakır. Şikâri, KeyvanSovdager adlı bir tacirin yardımıyla kuyudan kurtulur. Şikâri iyileştikten sonra, âşık kılığında KeyvanSovdager ile birlikte saraya döner. Kendini tanıtmadan, dünya makamını büyük kardeşi Erçe'ye bırakır ve KeyvanSovdâger ile birlikte yola koyulur.

Yemen diyarının padişahı Menzer Şah-ı Yemeni, onun ağırlığında altın karşısında köle olarak satın alır. Şikâri, burada kendini Hudâ-perest adıyla tanıtır. Menzer Şah-ı Yemeni'nin veziri, HocandVezir'in kızı Pernâz Hanım, ona âşık olur ve onunla evlenir. Şikâri'ninPernâz Hanım'dan olan oğlu Cihangir, daha sonra babasının tılsımdan çıkarmak için yola koyulur. Şikâri, Menzer Şah-ı Yemeni'yi Müslümanlığa davet eder. Menzer Şah-ı Yemeni kelimeişahadet getirir ve Müslüman olur. Yemen halkı da toplu şekilde Müslüman olur ve ülkenin her tarafına İslam bayrağı asılır, kiliseler camiye dönüştürülür. Kırk Haramiler'inŞikâri'ye katılmasıyla Şikâri'nin ordusu, daha da güçlenir.

Şam hükümdarı Serheng-i Şâmi, Menzer Şah-ı Yemeni'nin kızı Simizar'ı isteyince aralarında anlaşmazlık çıkar. Şikâri, Seheng-i Şâmi'nin pehlivanı Kuhpeyker'isavaştta öldürür. Böylelikle Simzâr'ın gönlünde taht kurar ve onunla evlenir. Şikâri, yarı dev yarı adam şeklinde olan Serheng-i Şâmi ile karşılaşmak

¹⁰ Nabi Kobotarian, "Tebriz Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı", Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana 2009.

¹¹ Âşık Yedullah'ın dediğine göre destanı üstadı Âşık Hac Ali İşperanlı, o da üstadı Âşık ElesgerGümüşkemer ve o da üstadı Âşık Samed Çakırlı'dan öğrenmiştir.

için Şam'a asker yürütür. Serheng-i Şâmi, sihir ve olağanüstü gücüyle Şikâri'nin ordusu karşısında üstünlük sağlar, Simizar'ı kaçırap bir kuyuda hapseder. Şikâri onu kurtarmak için ateş yakmaz, su boğmaz, kılıç kesmez özelliği olan Ergevan Şah ile karşılaşır ve Hızır Peygamberin yardımıyla onun olağanüstü güçlerini yener ve savaşta öldürür.

Araplar Şahı'nın kızı HurşidBânu, nikap yüzünde bir savaşçı şeklinde onun karşısına çıkar. Şikâri, onunla güreş yapar ve onu yener. HurşidBânu, kendisini yenen pehlivan ile evleneceğine yemin ettiğini söyler ve onunla evlenir. Şikâri'nin HurşidBânu'dan, Cehandâr adlı oğlu olur. Cihandar, on sekiz yaşına bastığında babası Şikâri'ye hapisten çıkması için Gülistan-ı Rem'e asker yürütür. Serheng-i Şâmi, Şikâri'yi yakalamak için Müslümanlığı kabul ettiğini söyler ve onu yanına çağırır. İçeceğine bayıltıcı ilaç koyup onu hapse atar. On sekiz yıl hapiste kalan Şikâri'yi oğulları Cihangir, Cihandar ve Cehanbehş kurtarmaya gelirler.

Destan, Cihangir, Cehandâr ve Cihanbahş'in yolları üzerinde uğradıkları yerlerin halkını Müslüman yapma maceralarıyla devam eder. Cihangir yolda üzerinde Hilâliye kentinde Zühhak Padişahını Müslümanlığa davet eder ve her tarafa İslam bayrağını asar. Gülbâr Vilâyeti'ne vardığında, Kaf Dağ'ında yaşayan ve Gülbâr Vilâyeti'nin padişahı, Şah-ı Şucâ'nın kızı Goncaleb'e isteyen, Ekvân Dev'i yener. Goncaleb, ona âşık olur ve onunla evlenir. Cihangir, Goncaleb ile birlikte Şikâri'yi kurtarmak için yola devam ederler.

Diğer taraftan Cehandâr, annesi HurşidBânu'dan babasının Şikâri olduğunu öğrenince onu Serheng-i Şâmi'nin hapsinden kurtarmak için babasının ona özel yetiştirdiği at ile yola koyulur. Cihandar da uğradığı şehirlerde haksızlıklara karşı mücadelesini sürdürür. Uğradığı yerlerin halkını adalete ve Müslüman olmaya davet eder, İslam bayrağını geçtiği yerlerde diker.

Serheng-i Şâmi'nin kızı Nazik-beden, Keyvan Pehlivan ve onların yardımına gelen Cihangir birlikte bir plan hazırlayarak Şikâri'yi Serheng-i Şâmi'nin hapisanesinden kaçırlar. Şikâri daha sonra Serheng-i Şâmi'nin başkenti olan Gülistan-ı Erem'i fethetmek için askerlerini bir araya toplar. Serheng-i Şâmi'den sonra Serefrâz Şah, Şikâri'yle karşı karşıya gelir. Serefrâz Şah'ın yardımına gelen Şah-ı Gûlân ile Şikâri arasında savaş başlar. Şah-ı Gûlân, Şikâri'yi yenemeyince onu sihir gücüyle Heyhat adında tılsımlı bir yere götürür.

ŞemkurEyyar ve Cihangir, Şikâri'yi Heyhat tılsımından kurtarmak için Tavus'un yanına gitmek için yola koyulurlar. Tavus onlardan tılsım ağacında yaşayan Simurgun ayağından tutunarak tılsım olmuş yere gideceklerini söyler. Daha sonra onları kartal şekline dönüştürür. Şütür-ser Dev'in yardımıyla Şah-ı Gûlân'ı öldürerek Şikâri'yi tılsımdan çıkarırlar. Serefrâz Şah, İfrit-i Büzürg'ü yardıma çağırsa da, Şikâri tılsımdan kurtulup kartal şeklinde savaş meydanına iner ve İfrit-i Büzürg'ü öldürür. Cihangir ve Cihanbahş yardımıyla Gülistan-ı Erem'i ele geçirirler. İslam bayrağını oraya da dikerler. Şikâri ve yanındakiler, Gülistan-ı Erem'in saltanatını Keyvan Pehlivan'a bırakırlar. Cihangir, Cihandar ve Cihanbahş babaları Şikâri gibi gittikleri her tarafa adaletsizliğe karşı savaşır.

Fireng padişahları, Gülistan-ı Erem'in Şikâri'nin elinde olduğunu öğrenince olağanüstü güçler ile Gülistan-ı Erem'e saldırırlar. Ancak Şikâri ve yandaşlarına Hızır Peygamber sihirleri nasıl yok edeceğini öğretir. Böylelikle bu girişimler sonuçsuz kalır. Sonraki savaşlarda Cihandar, Zerdân'ı ve Şirzâd-ı Tigzen de Elâve Şah'ı, Hızır Peygamberin yardımıyla ortadan kaldırır.

Şikâri ve arkadaşlarının Elave Şah (devlerin padişahı) ve Serefrâz Şah (perilerin padişahı) arasındaki kavganın ortasında kalması, onların yine Serefrâz Şah'ın elinde olan Simizar Hanım'ı kurtarmak için devleri yardım etmesi ve devlerin yardımıyla Gülistan-ı Erem'i korumaları, destanın ilginç bölümlerindendir.

Şâhruh Şah'ın kızı Nur'ul-eyn'in Ekvân Dev'in anası tarafından kaçırılması ve Şikâri'nin onu kurtarması için Ugar ile savaşa gitmesi ve Hızır Peygamberin Şikâri'ye yardımları destanın diğer olaylarından.

Şikâri, olağanüstü güçlerle savaşında tılsıma düşer ve Heft Kule-yi Kaf'a götürülür. Böylelikle, Cihangir, Cihanbahş ve Cihandâr'ın Şikâri'yi kurtarma çabaları ve onu tılsımdan çıkarma maceraları başlar. Onlar Şikâri'yi kurtarmak için yedi tılsımdan geçerler. Her tılsımdan geçmek için özel güçlere sahip olmaları gerekmektedir. Yedi denizin üzerinden kuşların yardımıyla uçtuktan sonra büyük büyücüyü öldürüp Şikâri'yi tılsımdan çıkarırlar.

Şikâri, sonunda ülkesi Dârâ Vilâyetine dönmeğe karar verir. Askerleriyle birlikte Dârâ Vilâyeti'nin yakınlarında çadırlarını dikerler. Kardeşi Erçe'ye kendini tanıtmadan yıllar önce yaptığı suçu ona hatırlatır ve savaşa davet eder. Savaşta kardeşi Erçe'yi öldürmez. Şehre girer ve saltanat tahtını ele geçirir.

Kendini kız kardeşi Sünbüle'ye tanıtır ve tekrar saltanat tahtını kardeşi Erçe'ye bağışlar.

Destanın son bölümlerinde Şikâri Hindistan'a asker yürütür. Hindistan Padişahı Şikâri'nin adını duyduğunda Müslümanlığı kabul eder ve halkı da onunla beraber Müslüman olur. Şikâri uzun ömrünün geri kalanını ibadetle geçirir.

Şikâri Destanı'nda Motifler

Şikâri Destanı motif yapısı bakımından en zengin destanlarımızdan biridir. Dede Korkut kitabında görülen tüm motiflerin yanı sıra Azerbaycan efsanelerinde karşılaştığımız motifleri de bu destanda görmemiz mümkündür.

Şikâri Destanı'nda tespit ettiğimiz başlıcamotifler bunlardır:

Ad koyma, ava çıkma, Hızır motifi, çoban, kırk yiğit, kahraman kadın yardımcısı motifi, dağ, su, ateş, ağaçkültü motifleri, ata kültü, mağara motifi, geyik motifi, ok ve yay motifi, sihir motifi, aslan motifi, kız alma motifi, uyku motifi, mezar başında saz çalma motifi, kuyuda bırakılma motifi, âşık kılığında saraya dönme motifi, düşman ülkenin sarayına girme motifi, Müslümanlaştırma motifi, kiliseleri camiye çevirme motifi, kâfir kızının kahramana yardım etmesi, olağanüstü varlıklar motifi, kadın alp motifi, devlerle perilerin mücadelesi, kahramanın savaştan önce namaz kılma ve dua ederek yardım isteme motifi (dua motifi), rüya motifi, yardımcı ihtiyar motifi, yol gösteren kurt motifi, tılsım ve tılsımı yok etme motifi, yardımcı yol gösteren ve kahramanın arkadaşı olan at motifi, taşa dönme motifi, don değiştirme motifi, (İnsandan hayvana, hayvandan insana dönme ve yaşlı kadın şekline dönme), üç, yedi, dokuz, kırk motifleri.

SONUÇ

Şikâri Destanı dört nesil aşığın sinelerinden bugüne süre gelmiştir. Bu destan son zamanlarda bilim dünyasına tanıtılan önemli destanlarımızdan olduğu için daha çok inceleme ve araştırmayı gerektirmektedir. Türk dünyasının en uzun manzum ve mensur destanı niteliği taşıyan bu destan Anadolu sahasında karşılaştığımız Battal-name ve Danişment-name ile konu bakımından benzerliği üzerinde

durulması gereken konudur. Aynı dönem ürünü olan destanın genel konusu Türkleştirmek ve Müslümanlaştırmak olmuştur. Destanın başlangıcı âşık tarafından bu şekilde anlatılmaktadır: “*Rum diyarında Dârâ vilayetinde Şah Dara adlı bir padişahın Erçe ve Şikâri adında iki oğlu vardı...*” Bu başlangıç bize birçok ipucu vermektedir. Âşık destanlarının kökeni İran Azerbaycan’ı sahası olduğu tespitinden yola çıkarak Şikâri Destanı’nın Battal-name ve Danişment-name’nin kaynağı yoksa iki sahada paralel giden ürünler olduğu daha sonraki araştırmalarla ortaya çıkacaktır.

KAYNAKÇA

Kaynak kişiler:

Âşık Yedullah Eyvezi.

Âşık Hesen İskenderi.

Dr. Hüseyin Feyzullah Vahid (Ulduz).

Gözel Banu Abbasi.

Kaynak eserler:

Caferoğlu, Ahmet (1932) XVI. Asır Azeri Saz Şairlerinden Tufarganlı Abbas, “Azerbaycan Yurt Bilgisi”, TDK tıpkıbasım yayını s:115-122.

MAKAS, Zeynelabidin (1982), “Azerbaycan âşık havaları”, “Kardaş Edebiyatlar”, Erzurum.

KOBOTARIAN, Nabi “Tebriz Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı”, Karahan Yayınları, s. 45, Adana 2013.

آذربایجان آشیق ادبیاتی، “وارلیق”، Tahran- İran.

... , ... (2009), “Şikâri Destanının Dil Yönünden Önemi”, VI. Uluslararası Türk Dil Kongresi, Ankara.

... , ... (2009), “Âşıkların Dili”, III. Uluslararası Türkçe Sempozyumu, İzmir 9 Eylül Üniversitesi.

RESULZADE, M.E. (1993), İran Türkleri, (Hazırlayanlar: Yavuz Akpınar, İrfan M. Yıldırım, Selahattin Çağın), İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.

Dört kuşaktan süre gelen Şikâri Destanı, Azerbaycan Türkçesinin Tebriz şivesiyle söylenmiştir. Destanda, Dede Korkut hikâyelerinde olduğu gibi nazım ve nesir bir arada kullanılmıştır.